

Uutiskirje Jäsenille

N:o 18 (40) * Keskiyö 30. joulukuuta 2009

Barona -kiistaa setvitään myös ensi kesänä Sopimus elokuun loppuun 2010

**Barona Handling Oy
Finnair Oyj**

IAU:n ja Baronan välille syntynyt kiista on sovittu työryhmässä elokuun 2010 loppuun asti. Kiistan osapuolet kokoontuvat viimeistään heinäkuussa arvioimaan sopimuksen toteutumista ja mahdollisia edellytyksiä sen jatkamiseksi vuoden 2010 loppuun saakka.

Työryhmän kokoonpano

SAK:n puheenjohtaja **Lauri Lylyn** ja EK:n työmarkkinajohtaja **Eeva-Liisa Inkeröisen** esityksestä koottu työryhmä sai työnsä päätökseen sille asetettuun määräaikaan 22.12.2009 mennessä. Työryhmässä oli edustus IAU:sta, Barona Oy:stä, Finnair Oyj:stä ja Palvelualojen Toimialaliitosta. Puheenjohtajana toimi entinen valtakunnansovittelija **Juhani Salonius**.

Sopimus

IAU ja Barona allekirjoittivat seuraavan sopimuksen:

1 § Todettiin, että Barona Handling Oy on liittynyt Palvelualojen Toimialaliittoon 10.12.2009.

2 § Barona Handling Oy noudattaa Northport Oy:lle alihankintaa tekeviin työntekijöihinsä Lentoliikenteen palveluja koskevaa Ilmailualan Unioni IAU ry:n ja Palvelualojen Toimialaliitto ry:n välistä työehtosopimusta.

3 § Liikkeenluovutuksessa 1.12.2009 voimassa olevista työsuhteista johtuvat oikeudet ja velvollisuudet sekä niihin liittyvät työsuhde-etuudet siirtyvät työsopimuslain 1 luvun 10 §:n mukaisesti. Northport Oy:stä siirtyneiden työntekijöiden työsopimukset säilyvät sellaisenaan, ellei työntekijän kanssa toisin sovita tai synny lain tai työehtosopimuksen tarkoittama peruste työsopimuksen tarkistamiselle.

4 § Barona Handling Oy noudattaa kaikkia voimassa olevia paikallisia sopimuksia, joita on noudatettu liikkeenluovutuksen kohteena oleviin työntekijöihin liikkeenluovutushetkellä kuten luottamusmies-, työsuoja- ja loma-ajan lisäpalkkasopimusta, ellei toisin sovita. Tässä tarkoitettut paikalliset sopimukset todetaan pääluottamusmiehen ja yhtiön edustajan kanssa 15.1.2010 mennessä.

5 § Pääluottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun asema liikkeenluovutuksen jälkeen selvitetään erikseen asianosaisten kesken ottaen huomioon lain säännökset ja voimassa olevien sopimusten määräykset.

6 § Liikkeenluovutukseen liittyvät henkilöstöedut selvitetään erikseen pääluottamusmiehen kanssa helmikuun loppuun 2010 mennessä. Näitä ovat mm. sairauskassa, huoltokonttori, henkilöstörahaso,

jatkuu seuraavalla sivulla...

...jatkoa edelliseltä sivulta
lisäeläke-edut ja vyöhyke- ja
kiintiöliput.

7 § Lentoliikenteen palvelujen
ulkopuolisen työn tekemiseen
liittyvät menettelytavat ja so-
pimusehdot neuvotellaan yhti-
ön ja pääluottamusmiehen vä-
lillä helmikuun loppuun 2010
mennessä. Työntekijälle mah-
dollisesti tarjottavan työsopi-
mukseen kuulumattoman lento-
liikenteen ulkopuolisen työn
tulee perustua vapaaehtoisuu-
teen.

8 § Barona Handling Oy ei ir-
tisanoo eikä osa-aikaista North-
port Oy:stä siirtyneitä työntekijöitä tuotannollisilla tai ta-
loudellisilla perusteilla ennen
31.8.2010. Yhtiö voi kuitenkin
ennen mainittua päivämäärää
lomauttaa edellä mainittuja
työntekijöitä tuotannollisilla ja
taloudellisilla perusteilla mää-
räajaksi, ellei laista tai sopi-
muksista muuta johdu ja tuo-
tannollisista syistä muuta seu-
raa. Mahdollisuuksien mukaan
tulee lomautuksen piirissä ole-
vissa toimintayksiköissä nou-
dattaa tasapuolisuutta henki-
löstön kesken.

Edellä todettu ei estä Barona
Handling Oy:tä irtisanomasta
työntekijöitä tilanteessa, jossa
yhtiön maapalveluasiakkuuk-
sissa tapahtuvien muutosten
johdosta syntyy palvelun ky-
synnän olennaista vähentymis-
tä.

9 § Barona Handling Oy ei
käytä ulkopuolista työvoimaa
maapalvelutehtävissä
31.8.2010 saakka, ellei toisin
sovita. Ulkopuolisen työvoi-

man käyttö on kuitenkin mah-
dollista em. ajanjaksona poik-
keuksellisen sairauspoissaolo-
ja vastaavan työvoimatarpeen
kattamiseksi. Tarve todetaan
pääluottamusmiehen kanssa ja
asiaan liittyvät tarvittavat tie-
dot annetaan pääluottamus-
miehelle.

Barona Handling Oy ei palk-
kaa uusia eikä käytä muuta
Barona-konsernin henkilökun-
taa Northport Oy:lle tehtäväs-
sä alihankinnassa ennen kuin
on täyttänyt Northport
Oy:stä tuotannollisilla tai ta-
loudellisilla syillä irtisanottui-
hin tai osa-aikaistettuihin tai
osa-aikaisina työskenteleviin
työntekijöihin liittyvän lain ja
työehtosopimuksen mukaisen
työn tarjoamisvelvollisuutensa.

10 § Perustetaan työryhmä,
jonka tehtävänä on seurata ja
arvioida Finnair-konsernin
maapalveluihin liittyviä kump-
panuuskysymyksiä Helsinki-
Vantaan lentoasemalla. Työ-
ryhmä voi teettää asiaan liitty-
viä selvityksiä. Työryhmään
nimetään edustajat Finnair-
konsernista, Ilmailualan Unio-
ni IAU ry:stä sekä Barona
Handling Oy:stä.

11 § Perustetaan työryhmä,
jonka tarkoituksena on kehit-
tää rakentavaa yhteistyötä,
työyhteisön toimivuutta, palve-
lujen laatua ja tehokkuutta Ba-
rona Handling Oy:ssä ottaen
huomioon työolot, työvoiman
perusvahvuus, työssä jaksami-
nen ja oikeudenmukaiset pal-
kitsemistavat. Työryhmätyöhön
osallistuvat Barona Handling
Oy:n nimeämät edustajat yh-
dessä työntekijöiden luotta-

mushenkilöiden kanssa. Työ-
ryhmä selvittää myös edelly-
tyksiä tehdä sopimus osa-
aikatyöntekijöiden työehdoista
sitien, että sopimus tulisi voi-
maan viimeistään 1.3.2010.

12 § Kumpikin osapuoli voi ir-
tisanooa tämän sopimuksen
päättymään yhden kuukauden
irtisanomisaikaa noudattaen.
Sopimus voidaan kuitenkin ir-
tisanooa päättymään aikaisin-
taan 31.8.2010.

Osapuolet kokoontuvat vii-
meistään 31.7.2010 arvioi-
maan tämän sopimuksen toteu-
tumista ja arvioivat mahdolli-
sia edellytyksiä sopimuksen
jatkamiseksi vuoden 2010 lop-
puun saakka sekä tekemään
siihen mahdollisia tarvittavia
muutoksia.

13 § Painostustoimenpiteet,
jotka kohdistuvat tähän paikal-
liseen sopimukseen sen voi-
massaoloaikana, ovat kielletty-
jä. Mahdollisiin sopimusrik-
komuksiin sovelletaan mitä
työehtosopimuslaissa ja alan
työehtosopimuksessa on tältä
osin säädetty ja sovittu.

14 § Mahdolliset tapahtuneet
virheet palkanmaksussa tai so-
pimusten soveltamisessa korja-
taan. Kumpikaan osapuoli,
mukaan lukien Palvelualojen
Toimialaliitto taikka IAU:n
ammattiosastot, eivät ryhdy oi-
keudellisiin toimiin toisiaan
kohtaan koskien ennen tämän
sopimuksen allekirjoittamista

jatkuu seuraavalla sivulla...

...jatkoa edelliseltä sivulta

15 § Jos työtuomioistuin tai välimiesoikeus on todennut osapuolen tai tähän sopimukseen muutoin sidotun tahon syyllistyneen tähän sopimukseen kohdistuneeseen laittomaan työtaisteluun, on toisella osapuolella oikeus todeta tämä sopimus purkautuneeksi.

Vuokratyö ja työehtosopimuksen uudet haasteet

Tehty sopimus on väliaikainen ratkaisu, jolla estetään Barona Handling Oy:tä ryhtymästä irtisanomaan työntekijöitä välittömästi.

IAU olettaa Barona -yhtymän kaltaisen toimijan liiketoimintaidean olevan pelkistetyimmillään se, että huomattava osa liikkeen luovutuksessa siirtyneistä työntekijöistä korvataan saman konsernin vuokratyöntekijöillä. Baronan tapauksessa näitä edustaisivat Barona Logistics Oy:n vuokratyöntekijät. Toistaiseksi voimassa olevien työsuhteiden korvaaminen vuokratyöntekijöillä antaa mahdollisuuden tehdä taloudellista tulosta työehtojen kustannuksella. Jos esimerkiksi Barona Handling ostaisi merkittävän osan tarvitsemastaan työvoimasta Barona Logisticilta, tulisi vakituisen työsuhteen korvaava vuokratyöntekijä työehtosopimuksemme rakenteesta johtuen keskimäärin 28 prosenttia edullisemmaksi. Toisaalta vaikkakin Barona Handling maksaisi Barona Logisticsille vuokratyöntekijästä vuokratyöntekijämarkkinoille tyypillisen, yritysten välisen,

lähes kaksinkertaisen maksun, raha liikkuisi ainoastaan Barona -yhtymän sisällä. Tosiasiasa näin Barona Handlingille syntyvä tappio antaisi sille mahdollisuuden vähentää edelleen omaa työvoimaansa taloudellisin perustein.

Vaikka edellä esitetty esimerkki saattaa olla toistaiseksi kuvitteellinen ja vastapuoli kiistäisikin aiomukset, IAU:lla ei ole mitään syytä olla varautumatta tällaiseen mahdollisuuteen. Baronan myötä työehtosopimuksemme on kohdannut uusia haasteita, joihin on mahdollista vastata nyt tehtyä väliaikaista sopimusta pysyvämmin ainoastaan muuttamalla työehtosopimustamme.

Yksi askel tähän suuntaan on, että työvoiman vuokraus samaan konserniin kuuluvasta toisesta yrityksestä käsitellään jatkossa työehtosopimuksemme kuin kyseessä olisi yksi ja sama yritys.

Epäturvallista vuokratyön käyttöä voidaan eliminoida myös siten, että ns. epätyypillisiin työsuhteisiin - lyhyisiin määräaikaisiin ja osa-aikaisiin työsuhteisiin - sovelletaan nykyisestä työehtosopimuksesta poikkeavaa palkkausjärjestelmää. Jos väliaikaisen työvoiman käytön edellytykset muutoin täyttyvät, tämä tarjoaisi työvoimaa tarvitsevalla yritykselle vuokratyötä edullisemmän vaihtoehdon ja samaan aikaan epätyypillistä työtä tekeväälle paremman ansiotason kuin vuokratyö.

Hovioikeuden päätös Hakalan, Kauton ja Pehkosen juutissa

IAU

Helsingin hovioikeus käsitteli 10.12.2009 IAU:n edellisen puheenjohtaja **Rainer Hakalan**, varapuheenjohtaja **Tapani Kauton** ja liittosihteerin **Alpo Pehkosen** tekemää valitusta, joka kohdistui Helsingin raastuvan oikeuden heidän kanteitaan koskeviin päätöksiin.

Käräjäoikeus oli hylännyt 30.1.2009 kantajien kaikki kanteet, jotka koskivat työsuhteiden perusteettomia päättämisiä, irtisanomisajan palkkoja, lomakorvauksia, maksamattomia eläkekompensaatioita, kaikille määrille laskettavia laillisia viivästyskorkoja 30.6.2007 lukien sekä kantajien oikeudenkäyntikuluja laillisine viivästyskorkeineen. Yhteensä korvausvaateet nousivat noin 500 000 euroon.

Hovioikeus totesi yksimielisissä päätöksissään, ettei sillä ole aihetta arvioida asioissa esitettyjä, IAU:n kantaa varsin vahvasti tukevaa kirjallista näyttöä eikä esitettyä suullista näyttöä toisin kuin käräjäoikeus. Näin ollen aihetta käräjäoikeuden ratkaisujen muuttamiseen ei ole. Kantajat veloitettiin maksamaan IAU:lle korvauksena myös hovioikeudessa sille syntyneet kulut.

Northportin työvoiman vähentämisjärjestyksestä tuomio

Välimiesoikeus

Välimiesoikeus antoi tänään tuomionsa jutussa, joka koski ns. Saloniuksen sopimuksen soveltamista Northport Oy:ssä työntäjän irtisanoessa viime kesänä työntekijöitä tuotannollisin ja taloudellisin perustein.

Vapaaehtoinen sovittelu

Työvoima vähentämisyjärjestyksen periaatteista syntyneitä kiistaa ratkottiin kesäkuun 2009 alussa vapaaehtoisessa sovittelussa valtakunnansovittelija **Juhani Saloniuksen** johdolla Finnair-konsernin ja IAU:n välillä. Osapuolet sitoutuivat tuolloin Saloniuksen sovitteluesityksen ehtoihin ja velvoitteisiin toistaiseksi.

Saloniuksen sopimuksen perusperiaatteet vähentämisyjärjestyksen muodostamiseksi ovat seuraavat:

1) Työnantaja rajaa yrityksen toiminnalle tärkeät ammattityöntekijät ja saman työnantajan palveluksessa osan työkyvystään menettäneet tarkastelun ulkopuolelle. Ammattityöntekijöiden joukko on enintään 37 prosenttia työvoiman

vähentämistoimenpiteiden kohteena olevasta työntekijämäärästä. Tämä tarkastelu suoritetaan osastoittain.

2) Työntekijöiden, jotka eivät kuulu edelliseen joukkoon, irtisanomis- tai lomautusjärjestys määräytyy ensisijaisesti työsuhteen keston mukaan. Näiden työntekijöiden osalta voidaan painavista syistä arvioida lisäksi ammatinhallintaa ja työskentelytapaa.

Sovittelun jälkeen Northportin pääluottamusmies **Pekka Kähkönen** katsoi kuitenkin aiheelliseksi riitauttaa työnantajan toteuttama työvoiman vähentämisyjärjestys.

Ensinnäkään työnantaja ei ollut antanut pääluottamusmiehelle kaikkea molemmin puolin hyväksytyä sovitteluesityksen noudattamisen valvomiin liittyvää tietoa. Toisekseen oleellisen tiedon puuttuessa oli syntynyt erityinen syy olettaa, että työnantaja rikkoi sovittua menettelytapaa työvoiman vähentämisyjärjestyksessä.

Tuomiolauselma

Tiedot, joista Saloniuksen sopimuksen tarkoittama 37 pro-

sentin toiminnalle tärkeiden ammattityöntekijöiden määrä ja kattavuus olisi pitänyt ilmetä, oli ainoastaan heijastettu luottamusmiehelle näyttökankaalle. Tämän tyyppisen lukuisia työsuhtetietoja sisältävän asiakokonaisuuden ollessa kyseessä, välimiesoikeus katsoi menettelyn olevan vastoin hyvää neuvottelukäytäntöä.

Välimiesoikeus vahvisti myös IAU:n tulkinnan 9.6.2009 laaditun pöytäkirjan soveltamisesta siltä osin kuin oli kysymys 37 prosentin määrittelystä. Työnantajan olisi tullut laskea osuus siitä ammattiryhmästä, johon irtisanomiset todellisuudessa kohdistuivat tai voitaisiin kohdistaa. Tästä huolimatta työnantaja käytti virheellisesti laskentapohjassaan myös sellaisia henkilöitä, jotka olivat jo muutoin irtisanomissuojan piirissä. Näin ollen Saloniuksen sopimuksen noudattaminen ei tältä osin toteutunut.

Jutun hävitessään vastaajat, Northport ja Palvelualueen Toimialaliitto veloitettiin yhteisvastuullisesti korvaamaan vastapuolen oikeudenkäyntikulut 4 000 euroa.

RTG:lle sakkoa managereistaan

Välimiesoikeus

Välimiesoikeus antoi tänään tuomionsa myös jutussa, joka koski RTG Ground Handling Oy:n palkkaamia managereita. Yhtiö tuomittiin maksamaan 1 500 euron hyvityssakkoa IAU:lle sekä korvaamaan sen oikeudenkäyntikulut 4 000 euroa.

Työntekijät lomautettuina

RTG on ollut aikeissa lopettaa Lentoliikenteen palveluja koskevan työehtosopimuksen päällikkövirkaileijan ja kuormausesimiehen nimikkeet uudessa organisaatiossaan. Tilalle on suunniteltu Station Managerin, Station Assistant Managerin, Ramp Managerin ja Ramp Assistant Managerin nimikkeitä. Ne olisivat aikaisemmasta poiketen sopimuspalkkaisia toimihenkilönimikkeitä.

Toistaiseksi RTG on palkannut 19 manageria, haussa on ollut yhteensä 31 managerin paikkaa. Samaan aikaan yhtiö on osa-aikalomauttanut lähes kaikki työntekijänsä tuotannollisiin ja taloudellisiin syihin.

IAU:lla on ollut perusteltu syy olettaa, että RTG pyrkii toimilaan kiertämään työehtosopimustamme ja pitämään työntekijöitensä aiheettomasti osa-aikalomautettuina tavoitellessaan taloudellista hyötyä itsel-

leen. RTG:n tulostavoite vuodelle 2009 on kuuden prosentin liikevoitto.

Työaikakirjanpito hukassa

Vahvistusta IAU:n epäilylle, että työntekijöiden työtä on siirretty managereille, antaa myös yhtiössä suoritettu työsuojelutarkastus. Työsuojelupiiri kehottaa työnantajaa viipymättä muuttamaan työaikakirjanpitoaan siten, että siitä selviää yksiselitteisesti tehdyt työtunnit ja ylityö sekä sunnuntaityö ja niistä maksetut korvaukset. Työaikakirjanpidon on oltava työsuojelupiirin mukaan RTG:ssä myös niin kattava, että siitä selviää koko henkilökuntaa koskevat tiedot.

Uusia haasteita

Nyt RTG:lle annettu välimiesoikeuden tuomio johtaa vuoden vaihteen jälkeen uusiin oikeushaasteisiin RTG:tä kohtaan. Myös useat aikaisemmat haasteet ovat vielä oikeudessa käsittelemättä.

RTG:ltä koulutusta Barona Logistics Oy:lle

RTG on kouluttanut Barona Logistics Oy:lle vuokratyöntekijöitä, joita on tarkoitus käyttää Barona Handling Oy:ssä. Lisäksi RTG:n managerit ovat työskennelleet laukkukiistan aikana sopimusalamme maapalvelutehtävissä Helsinki-Vantaalla.

Päivän kommentti

Finnairin viestintäjohtaja ja johtoryhmän jäsen Christer Haglundin blogi konsernin avoimilla verkkosivuilla on nimeltään Rikos ja rangaistus. Erityinen huoli Haglundilla on laittomien tekojen ja rangaistuksen välisestä suhteesta. Finnair joutui miljoonien eurojen maksumieheksi IAU:n saadessa ainoastaan 13 000 euron sakot työtuo- mioistuimessa rikoksestaan, laittomasta lakostaan.

Työtuo- mioistuimen kanteessa työnantaja totesi, että IAU:n puheenjohtaja oli ennen lakon alkua väittänyt RTG:n syllistyneen työehtosopimusrikkomuksiin. Totta. Saman päivän Uutiskirjeessä Jäsenille otettiin esille varoit- tava esimerkki Finnairin aikaisemmasta holtittomasta ulkoistuksesta ja välinpitämättömyydestä puuttua entisen työntekijänsä perustaman RTG:n tekosiin.

*Tänään oikeus vahvisti väitteet oikeiksi ja ”rikosketjun alku – Finnair-kumppani RTG”, sai tekosistaan vaivaiset 1 500 euron sakot. Haglundin blogi Rikoksesta ja rangaistuksesta sen sijaan ansaitsee tämän tuomion jälkeen ehdottomasti päivän kommentin: **Kunpa meissä kaikissa asuisi edes pieni Raskolnikov.***

Insta DefSecissä halu pysyä IAU:n työehtosopimuksen piirissä

Insta DefSec / Als

IAU:n jäsenet Insta DefSec / Alsin osastolla ovat ilmaisseet haluansa pysyä myös jatkossa IAU:n ja Palvelu-alojen Toimialaliiton solmiman Lentoliikenteen palvelu- ja koskevan työehtosopimuksen soveltamispiirissä.

Kirje hallituksen puheenjohtajalle

IAU:n puolesta on asiasta toimitettu kirje 17.12. Insta Group Oy:n hallituksen puheenjohtaja **Markus Mattsonille**:

Lähestymme Teitä saatuumme yhteydenoton Metallityöväen Liitosta, jonka mukaan yrityksenne olisi aikeissa siirtää Insta DefSec / Als osastolla työskentelevät IAU:n jäsenet Teknolohiteollisuuden työehtosopimuksen piiriin. Olemme käyneet aiheesta keskustelun Metallityöväen Liiton edustajan kanssa, ja kertoneet jäsentemme vastustavan jyrkästi sopimusalan muutoshanketta.

Yhteistyömme yrityksenne kanssa alkoi vuosina 1977-

1978 sen hetkisen Instrumentointi Oy:n toimitusjohtajan Paul Nygren'in ja ilmoitusosaston johtajan Matti Salosen ottaessa yhteyden liittoomme. Heidän ajatuksenaan oli saada aikaiseksi ilmoitusosastolle toimiva ja työrauhan takaava työehtosopimus.

Sopimus tehtiin tältä pohjalta ja on ollut siitä lähtien toimiva kokonaisuus ilmoitusosastolla, pääosin nykyisen ALS:n mekaanikkopuolen työehtosopimuksena.

Olemme nyt saaneet huolestuneita yhteydenottoja myös jäsenistöltämme ja Insta DefSec:n IAU:n päaluottamusmieheltä Marko Heikkilältä. Hän on huolehtinut sopimuksen noudattamisesta ja sen paikallisesta soveltamisesta, sekä myös vaikuttanut työrauhan säilyttämiseksi osastolla. Marko Heikkilä on myös IAU:n hallituksen jäsen.

Sopimusalamme työntekijät ovat omalla työpanoksellaan ja korkealla työmotivaatiolla olleet myötävaikuttamassa ilmoitusosaston hyvään menestykseen sen noustessa johtavaksi laitekorjaajaksi maas-

samme. Toimiva osasto motivoituneine työntekijöineen ovat osaltaan taanneet korkean laadun ja osaamisen tason, sekä luoneet mahdollisuuden uusillekin projekteille eri sektoreilla yrityksessänne.

Haluamme tämän viestin myötä tuoda esiin huolestuneita asioita. Toteutuessaan sopimusalan muutos tulee suurella todennäköisyydellä vaikuttamaan negatiivisesti henkilöstön työmotivaatioon. Ei myöskään pidä vähätellä Insta DefSec'in erikoisasemaa sopimusallamme. Hyvä yhteistyö yrityksen, sen henkilöstön ja IAU:n välillä on taannut keskeytymättömän työrauhan jo yli kolmenkymmenen vuoden ajan. Työehtosopimuksemme takaa joustavan paikallisen sopimisen mahdollisuuden jatkuvan neuvottelun periaatteella.

Liittojen välinen neuvotteluyhteys luotu

Kirjeen jälkeen IAU:n ja Metallityöväen Liiton välillä on aloitettu tunnustelut ja luotu neuvotteluyhteys kyseisessä asiassa.

Hyvää Uutta Vuotta
Juhani Haapasaari
